

Transparency International Световен корупционен барометър 2006

Световният корупционен барометър

Световният корупционен барометър на Transparency International представлява глобално проучване на общественото мнение, което представя информация относно нивото на корупция в различните области на обществения живот в рамките на изследваните държави. То се провежда от 2004 година насам по инициатива на Transparency International.

Барометърът има за цел да установи мнението на гражданите относно това кои сектори на обществото и кои сфери на живота са най-силно засегнати от корупция, до каква степен корупцията се е увеличила или намалила в сравнение с предишните години, колко често хората дават подкупи, каква е стойността им и какви са начините за тяхното извършване.

Изследването предоставя възможности за наблюдение и анализ на тенденциите при разпространението на корупцията – т.е. дали има намаляване или разширяване обхвата на корупцията. Наред с възможността за осъществяване на секторен анализ, стойността на изследването се определя от факта, че въз основа на данните от него могат да бъдат разработвани антикорупционни политики с ясно очертани приоритети, които да дадат адекватен отговор на възникналите проблеми.

Световният корупционен барометър за 2006 година

Глобалният поглед върху изследването посочва политическите партии като институциите, които са най-засегнати от корупцията (стойност на индекса 4). Проблемът с корупцията при политическите структури доминира в страните с висок и среден доход на глава от населението. Това са държавите от Западна Европа, Северна и Латинска Америка и част от страните в Централна и Източна Европа.

След политическите партии, глобалната картина на изследването определя водещо място на проблемите с корупцията в парламентите (3,7), бизнеса (3,6), полицейските институции (3,5) и съдебната система (3,5).

Глобалният поглед върху изследването посочва полицията като институцията, на чиито служители най-често се дават подкупи. Най-често подкупи на представители на полицията се плащат в Латинска Америка и Африка.

Секторите в Африка, в които най-често има подкупи, са полицията, данъчните власти и услугите.

Световният корупционен барометър за 2006 година е създаден на базата на глобално проучване на общественото мнение, включващо 59 661 анкетирани лица в 62 страни с нисък, среден и висок общ доход на глава от населението. Изследването е осъществено от Gallup International в периода юли-септември 2006 година. Данните от него са обработени и въз основа на тях Transparency International е изработила индекс със стойностите на Барометъра, които варират от **1 – сектори и институции без корупция**, до **5 – изключително корумпирани сектори и институции**.

Най-корумпирани сектори в световен мащаб

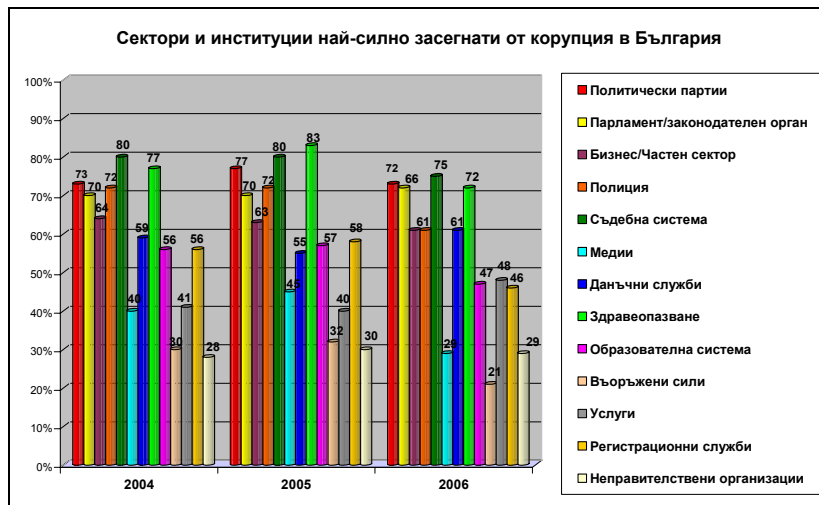
Данните за България

България е включена за четвърти път в изследването на Transparency International. През 2003 година първо място в Световния корупционен барометър заема корупцията сред политическите партии. През 2004 и 2005 година най-висок е индексът на корупция при митниците със стойност 4,5.

През 2006 година водещо място в изследването за България заема корупцията в **съдебната система** (индекс 4,4), **политическите партии** (индекс 4,3), **парламента** (индекс 4,2) и **здравеопазването** (индекс 4,2).

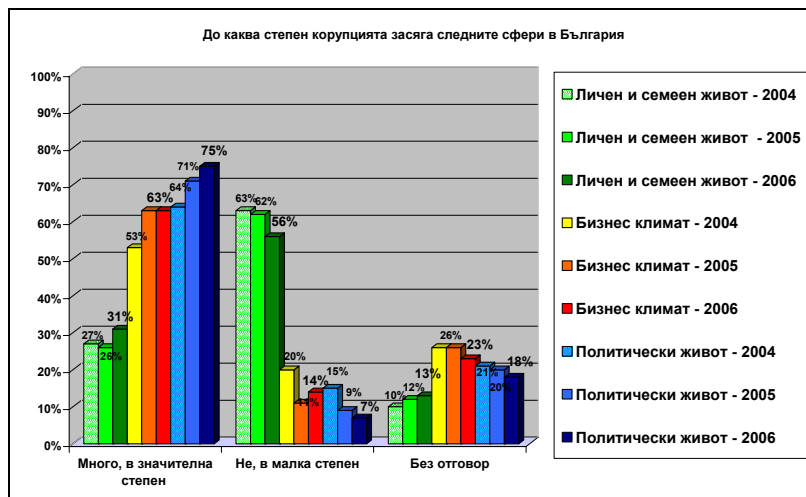
Сектори и институции най-силно засегнати от корупция в България

Секторите и институциите, върху които корупцията оказва най-сериозно въздействие, са: съдебната система (според 75% от гражданите), политическите партии (73%), здравеопазването (72%) и парламента (72%). Това са сферите в България, които традиционно се възприемат като най-силно засегнати от корупцията. Следва да се отбележи, че при сравнение на данните с предишните години се наблюдава тенденция на намаляване на отрицателните оценки за тяхната дейност. Същата положителна тенденция се наблюдава и при оценките относно полицията (намаление от 72% през 2005 година на 61% през 2006 година) и бизнеса (намаление от 63% през 2005 година на 61% през 2006 година).

Сфери на живот най-силно засегнати от корупция в България

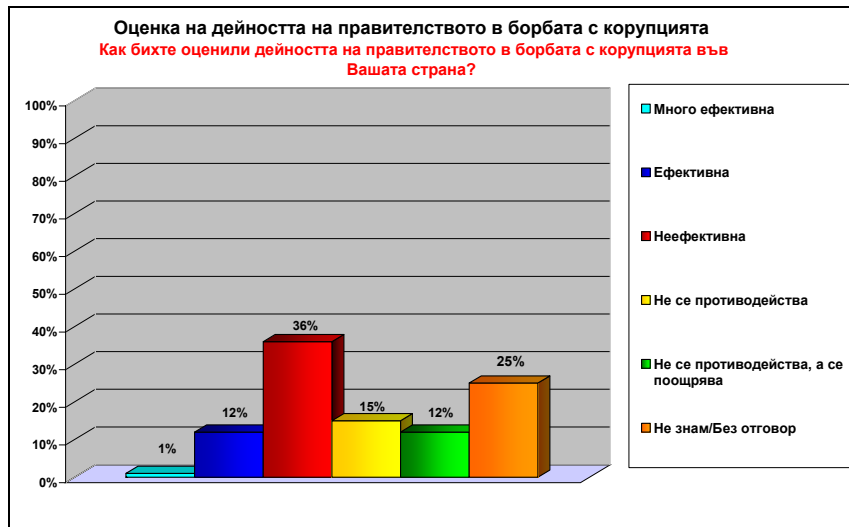
Влияние на корупцията върху политическия живот, бизнес средата, личния и семейния живот

При сравнение на данните от периода 2004 – 2006 година се наблюдава тенденция на повишаване на негативните оценки относно ефекта, който корупцията оказва върху политическия живот. През 2004 година 64% от гражданите са изразили мнение, че корупцията влияе в най-значителна степен върху политическия живот в България, през 2005 година броят на същите отговори е 71%, а през 2006 година процентът на тези отговори се е увеличил до 75%. Същевременно се увеличава делът на гражданите, които смятат, че корупцията засяга личния и семейния живот на хората. По отношение на бизнес климата няма съществена промяна в данните за 2005 и 2006 година – 63% от гражданите смятат, че корупцията влияе върху бизнес климата.

Мнението на гражданите в България

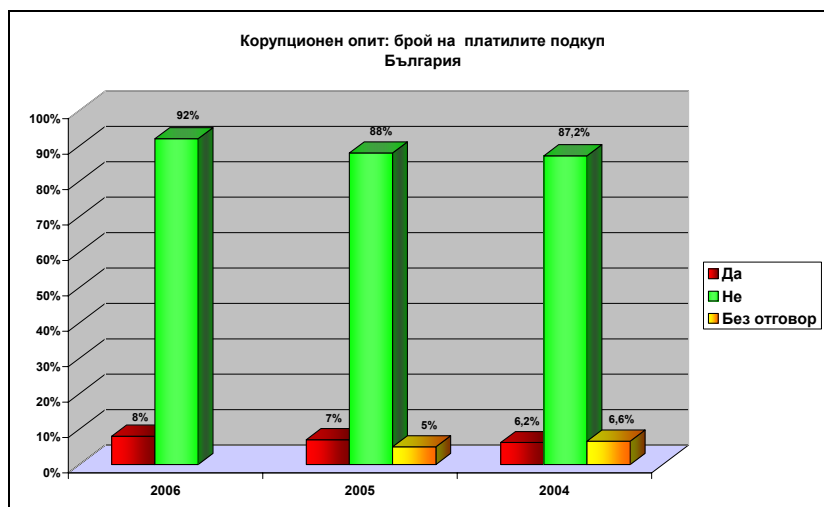
Оценка на дейността на правителството в борбата с корупцията

Новост в Световния корупционен барометър за 2006 са изследванията относно оценките на гражданите за дейността на правителствата в техните държави в борбата с корупцията. Глобалната картина показва, че мнозинството от хората смятат, че усилията на техните правителства по противодействие на корупцията са незадоволителни. Един от най-тревожните факти в тази насока е, че 15% от анкетираните не само споделят мнението, че управляващите не противодействат адекватно и ефективно на корупцията, но в действителност я насърчават. Други 16% считат, че "правителствата не се борят с корупцията", а 38% - че са неефективни в дейността си по ограничаване и противодействие на корупцията. Това дава общ резултат на негативните оценки, равняващ се на 69%. Едва 22% от гражданите смятат, че правителствата противодействат ефективно (17%) или много ефективно (5%) на корупцията.

Резултатите за България показват картина, близка до общата оценка в световен мащаб. Данните отчитат една особеност – значителният процент от граждани, които нямат мнение или не искат да отговорят на въпроса (25%).

Корупционен опит – честота на плащането на подкупи

Отговорът, в който се съдържа една от най-съществените информации в Барометъра – относно честотата на даване на подкупи, представя и най-конкретната картина относно личния

опит на анкетираните. На въпрос "През последните 12 месеца Вие или член на Вашето семейство давал ли е подкуп под каквато и да е форма?" отговорите са: "Да" – 8%, "Не" – 82%, "Без отговор" – 0%. В изследванията от предишните две години правеше впечатление фактът, че около 5-7% от респондентите не дават отговор на зададения въпрос, което е непряка индикация за личен опит при сблъсъка с корупционни практики.

В сравнителен план опитът на българските граждани с предлагането на подкупи е с едни от най-ниските стойности сред държавите от Югоизточна Европа, но далеч не отговаря на средната стойност за държавите-членки на ЕС.

